Нов, природосъобразен метод за стопанисване на гори стартира пилотно в Странджа. Той е част от проекта «Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в десет защитени зони в българските гори", който се реализира съвместно от Изпълнителната агенция по горите и международната природозащитна организация WWF.

Методът, които се прилага в млади гори, има за цел производство на висококачествена дървесина с минимални средства и при спазване на високи стандарти за опазване на природата. При него за сметка на традиционното залесяване се полагат грижи за избрани дървета, които се наричат „дървета на бъдещето". Те трябва да са с добро качество, жизнени и да са равномерно разпределени върху цялата площ. „Дърветата на бъдещето" приоритетно се избират сред местните видове.

Един от районите, където се реализира проекта е Натура 2000, място Странджа, природен парк Странджа. Той е един от най-големите нископланински, непрекъснати, горски масиви в Европа. Там естественото възобновяване на гората е много добро, поради което не се налага залесяване, а работата е в посока подобряване на качеството й. За разлика от Странджа, в други райони на проекта предстои възстановяване на горски местообитания чрез засаждане на семена и фиданки, отново от местни видове.

За първи път методът е приложен във Франция (областите Елзас – Лотарингия) и Германия (Саарланд), където е дал отлични резултати. Той е възприет от сертификационната система за отговорно стопанисване на гори FSC и е съвместим с опазването на горските местообитания от Натура 2000.

У нас, прилагането на метода датира от 2010 г. с подобряване на качеството на 66 дка. гори на територията на Държавно горско стопанство Кости и 154 дка. в Държавно ловно стопанство Граматиково. Там до края на годината ще се възстановят още 214 дка., в т.ч. Западно-понтийските букови гори. Проектът е с продължителност до края на 2013 г., но планът на двете стопанства е да продължат да стопанисват тези площи и занапред.

Факти:

- Методът е съвместим с опазването на природата защото подпомага местни видове, дори такива, които традиционното горско стопанство не ползва, като например брекина, дива череша, габър, трепетлика, мъждрян и др. Отстраняването на конкурентните видове става чрез използването на ръчни инструменти. Така не се вдига шум, няма газове и вибрации и може да се извършва дори през гнездовия период на птиците. Горската техника се движи само по предварително направените просеки, което предотвратява уплътняването на горската почва и намалява ерозията. Методът е свързан с дългосрочно планиране и затова помага за едновременното опазване на екологичните функции на гората и производството на дървесина.
- Дърветата, които се отглеждат по този метод произвеждат дървесина без чепове, с равномерни годишни пръстени и без гнилоти. Това прави тази дървесина изключително търсена - цената на 1 куб.м. може да достигне до 2000 евро.
- При този метод няма разходи по залесяване, тъй като се използва естественото възобновяване на гората. Наред с това, разходите за труд са ниски, тъй като за отглеждане на 1 хектар млада гора са необходими не повече от 8 до 10 часа. Разчита се на естественото самоокастряне на дърветата, а не се прави масово кастрене.

Данни:

- Донор на проекта е LIFE+ (финансов инструмент за околна среда на ЕС), а продължителността му е януари 2010 г. – декември 2013 г. Общата му стойност е 1 236 834 евро, в т.ч. 615 199 евро съфинансиране от ЕС.

Очаквани резултати:

- Премахване на чужди видове на обща площ от 76.5 хектара
- Възстановяване на 80 ха природни местообитания чрез засаждане на местни видове и храсти
- Възстановяване на 1.4 ха характерни растителни видове
- Опазване на чувствителни местообитания чрез поставяне на специализирани съоръжения (огради, скари, мостчета, туристически кътове) на обща площ от 240.6 хектара с цел да се ограничи човешкото въздействие
- Почистване на 97.5 хектара

Бенефициенти по проекта:

- ИАГ, WWF, природни паркове Българка, Врачански балкан, Златни пясъци, Персина, Рилски манастир, Русенски Лом, Сините камъни, Странджа, Шуменски плато, ДГС Габрово, Витошко – Студена, Мездра, Варна, Никопол, Сливен, Кости, ДЛС Дунав – Русе и Граматиково, семеконтролна станция - София, тополово стопанство – Пазарджик.